

RENAIXEMENT

PERIODIC ADHERIT A LA UNIO CATALANISTA

Any II

Dels treballs publicats, ne son únicament
responsables els seus autors.
No's retornen els originals.

* SURT ELS DISSAPTES *

Barcelona, 14 de Jener de 1911

Redacció y Administració

— Plassa del Teatre, 6, 1er

Núm. 10

A La Publicidad y El Diluvio

ab motiu de la conferencia del Dr. Martí y Juliá

Pera 'ls dos

No, diem mal, no pot ésser pera tots dos, sinó que devèm dirigirnos particularment a cada un dels dos confreres. Fariem molt mal fet, si confonguéssim en una mateixa catinaria a *La Publicidad* y a *El Diluvio*. Cert que 'ls dos diaris han coincidit en una idèntica diatriba y fins en lo sustancial els uneix un calificatiu de morbositat, llessat pels dos ab la lleugeresa que ja ve sent habitual en certa culta varietat de la premsa.

«Loco» ó «enfermo», tant se val, en definitiva no's tracta de res més que de dir quelcóm lleig al qui suposen adversari. Per altre banda, tampoc podem suposarlos a la mateixa alsaria d'ètica y de civilitat, y aixó s'ha imposa una distinció que nosaltres no podem perdre de vista. N'hi ha prou ab fixarse en l'estil dels dos textos aludits pera comprendre que encare hi han *clases*. Subtil, insinuant y amorós de forma l'un; groller, vulgaríssim ab tots els llocs comuns, buidors y procacitats, que semblaven per un sempre més retirats, l'altre; dirias que s'han volgut retratar per propia ma y qu'han quedat ben naturals abdós; *El Diluvio* fins hi barreja una miqueta—no gaire—d'estúpida hidra separatista... Sembla com si volgués fer una *dela-cioneta*, minúscula, insignificant, mig-grada... com de qui ve, naturalment! Per lo vist, atrafegat ab els *va-y-ens* municipals, no s'ha enterat encare de que *alló* ja ha passat de moda y no sorprén a ningú; fins pels mateixos anticatalanistes, ó sigui, els professionals del *patriotismo* en castellá, el seu, el de *El Diluvio*, ja se sab el valor intrínsec—*contante y sonante*—que té... Res, per aquet cantó no arruinará a ningú. La colla de tristets y pobrets no han de passar...

Y tu, *La Publicidad* dels meus pecats, qu'it fa ficar en camisa de onze... canes? Per quins set sous mal contats se t'ha ocorregut donarte per aludida, flagellada y fins per enfadada are—que de tot s'hi endavina entre les mels selectíssimes de la

teva prosa menuda y aristocràtica, mentres callaves com un mort a les invitacions cordials, efusives y entristides de la mateixa veu que avui te subleva? Precisament avui, que «*hacíamos pública nuestra ambición de crear dos ediciones: una para la vida de relación, de expansión de los sentimientos y reivindicaciones del alma catalana*» (mercés, grans mercés, infinites y eternes mercés, senyor elefant), y otra en catalán, para nuestra vida íntima y nacional». Confessèm que aixó es superior y hermós y arxi-superior y super-hermós, y que'ns ha trossejat y desfet y robat el cor, però 'ns sembla que no es culpa del bon doctor, que la, diguemne escomesa, s'hagi perpetrat avui, diada fausta dels somnis platónic-imperialistes de *La Publicidad*. La culpa es tan sòls dels qui en altra ocasió, quan serenament, amorósament, fins tendrament, s'els invitava a explicar la disfressa, a tréuressela d'una vegada, feien el distret, ó callaven muts y acurrucats, ó no s'enteraven d'aquell «Ho prego» corprenedor, insinuant, inefable, ab que'l bon doctor, d'ànima d'infant, pensa de superioritat y locució d'il·luminat, cridava a la raó y al bon camí als esgarriats de bona voluntat y recta intenció. Y malgrat la permanència de la lletra d'impremta y la suavitat corprenedora del requeriment, aleshores restaren silenciosos els aludits! No tenen dret a queixarse doncs are aquets, si ha estat ab major claretat y energia, no pas ab fuetades com se vol fer entendre, que han sigut interpelats, que si les bones paraules no logressin fer menjar als infants, pera la propia salvació, fora precis acceptar procediments més coercitius, y si les insinuacions amicals no logren despertar la parla als nostres periódics, beneïdes siguin en bon hora les deïxuplines, que desentumeixen la llengua y arranquen declaracions tan plantes com les esmentades—otra edición en catalán para nuestra vida nacional—a *La Publicidad*.

Lo que'ns temèm, sigui dit aixó

ab tots els respectes, que les tals paraules no son res més que bones paraules ó que, al menys, en la declaració que ab goig hem recullit, no sigui pas tot sinceritat lo que s'hi exteriorisi. Sense ànim d'ofendre, entenèm que lo de la vida de relació es una figura retórica, y que entrenats, com aquí estèm, a sacrificarho tot a les figures, se perdin les expressades bones intencions en aras de la vida de relació, es a dir, a les suposades exigencies d'unes dotzenetes de lectors, mal comptats.

Y are, per avans d'agafar la ploma, estimada *La Publicidad*, permetnos que't donèm un concell, que encar que jovenets, en tenim pera donar. No se t'ocorri mai més, però mai més, embolicar ab les fulles suaus y envellutades d'un estil primorós, els conceptes ofensius—*mis que doctor, enfermo; monomani que padece*, etc.—perqué aixó no fa res més que igualarte ab *El Diluvio*, qui, com que no está tant be com tu de formes y modos, diu lo mateix però *rasposament*:—*loco, imbecilidad*—y per altra part, sense una manca absoluta de mirall.

Si aquestes suposades *extremositats* (passi la paraula) podessin ésser tingudes per morbositat, en quants hospitals, cases de curació ó altres llocs ab terminació castellana en *omio* hauries sojornat tu, qui fins has portat imprés permanentment a la capsellera, el nom sempre igualment estigmatizable de l'*Alejandro Lerroux*?

ESGUARDS

En els meus esguards del número 5 de RENAIXEMENT, vaig oferirvos, lectors amics, alguns judicis a priori, a propòsit de la Assemblea del P. U. F. judicis esguardats sempre baix el prisme de mon etern optimisme.

Com la tasca d'aquesta Assemblea sols pot inspirarme pessimismes, deuria no parlarne més y crec seria lo millor, però no puc sustraurem a posar en aquesta secció l'epíleg, ja que vaig fer un prólec.

Vaig, doncs, a oferirvos un ramell de breus esguards, com visió cinematogràfica, mitj en broma, mitj en serio, barrejats com els tinc en el meu carnet.

L'escenari oferia un bell aspecte apoteosic, banderes, senyeres, penons de tots colors, un bust de la República, a ratos ab una banda dels colors nacionals catalans, palmeres, estrelles...

Sols hi mancava que de quan en quan

haguessin enfocat al conjunt la llum Drumond; aleshores sí que haguera sigut arxi-espantant, l'efecte.

Els parlaments d'en Vallés y Ribot siguen breus; no va dir a ningú: Tu est Petrus.

La concurrencia regular, molta menos n'hi he vist en dia de funció en aquell Imperial saló.

..... s'aprova? síiiii!! ningú te que objectar res en contra? nooooo!!—Queda aprovat per unanimitat.

El senyor Carner estigué inspirat en la defensa de sa ponència, glosà'l concepte de Patria tal com la sentim molts reconsegats, encare que s'acostá molt a les teories de Marevellosa perspicacia defensades per la «Lliga Regionalista», si bé no'm semblá tan allunyat del Ideal com l'articulista de «La Veu de Catalunya». Signé molt aplaudit, aplaudidíssim, si fa ó no fá, lo mateix que'l Sr. Miró al defensar teories diametralment oposades.

El senyor Sunyol (A.), que sembla és encare de l'«Unió Catalanista», va donar, just és confessarho, les notes més catalanesques; mon aplauso, malgrat allargués la má felicitant al senyor Miró quan acabá son parlament defensant l'entrada al partit espanyol de conjunció republicana socialista.

El senyor Miró atrevidament parlá de Nacionalitats y d'independencia, y usá tal vegada massa dels mots espanyols y catalans, aixó'l podia comprometre.

En el just moment que nomená l'«Unió Catalanista» el senyor Carner, quan feu la definició dels elements qu'integren el Catalanisme, SE FEU LA LLUM, car encengueren la bateria eléctrica, mes la llum era tanta que l'enlluernava y tingueren que apagarla.

Mentres en Miró parlava y es bellugava, en Carner prenia notes y més notes, tan atrafegat, que per encendre un cigarret cercava foc en la bombeta del aparell eléctrico de demunt la taula; inútil dir que no ho conseguí.

A cada latiguillo d'en Miró jo tenia dos castellans a la vora qu'entusiasms deien: MUY BIEN! MUY BIEN! Aleshores jo'm recordava d'aquella quintilla:

Tu crítica majadera
De los dramas que escribí,
Pedancio, poco me altera,
MÁS PESADUMBRE TUVIERA
SI TE GUSTARAN A TÍ.

El senyor Alomar quedá consagrat Mestre de Nacionalisme, segons molt seria y solemnement decretá en Miró y aplaudí solemnement l'Assamblea... Meno.

«Segons el senyor Miró cal exportar el Catalanisme a provincias.»

Ja tornem a ésser en alló de catalanisar a Espanya.

Diu «El Diluvi»:

«Deseamos fervientemente que la aprobación de la base 7.ª sea fecunda en resultados, y para que tal suceda, y á fin de que sea conocida por la nación entera su trascendental importancia, queremos contribuir á su popularización, vertiéndola al hermoso idioma de Cervantes, esperando verla reproducida por cuantos periódicos quieran hacer justicia á nuestros principios autonomistas.

He aquí la referida base 7.ª:

«La Asamblea hace constar de la manera más clara y categórica su voluntad de que la Unión Federal Nacionalista Republicana entre en la conjunción republicano-socialista...»

Un noi del requeté del P. U. F. N. D. R., afirmá després d'una serie de filosofals afirmacions, d'idealismes, passionalismes, utopismes, exaltacionismes, propis, segons ell, d'un partit que ASPIRA A GOBERNAR (oh ja, ja), qu'eren negatives les tasques del jovent de l'«Unió Catalanista»... etc.

Sa poca edat y escassa experiència atenua ses ignocentes estridencies.

Recomaném a sos tutors ó pares que li busquin una dida seca.

El federal senyor Laporta no piulá, es més, passá desapercbut; qu'eloqüent fou el seu silenci! á boca tancada... jo que sempre qu'he tingut la sort d'escollir-lo l'he aplaudit de tot cor, avui l'aplaudeixo més, devant de son silenci.

Qué més vos puc dir? Comentaris, vaticinís, per qué? Deixemlos seguir sa ruta; alguns protestaren del califateu de separatistes dient que si ho fossin ho dirien, y fa temps fan comedia y no han tingut el valor d'anomenarse comediantes.

Jo segueixo creient que dintre'l Catalanisme no n'hi há de separatistes no, de còmics algú, més cada dia n'hi há menos, ja que'l verdader Catalanisme, enemic de la comedia, no'ls admet y... naturalment, fugen.

OPTIM

Veritats amargues

Dels molts defectes que adoleix la col·lectivitat catalana, un dels més arrelats és l'inconsecuència. Edifiquem avui pera enderrocar l'endemà, sens que al reedificarho hi donguem estabilitat, puig el més petit incident ens fa enderrocar de nou. Y aixís teixint y desteixint passèm el temps, volguent demostrar una educació mentida, sens deixar en el camí seguit una fita reveladora de la nostra activitat. Corroborarien nostres afirmacions moltíssims casos. Iniciatives lloables han quedat arreconades per deixar pas á petites coses, y Entitats altament patriòtiques y de regoneguda finalitat pràctica, han anat decandint, decandint, esdevenint á una vida migrada y raquítica que ab faties y treballs els permet complir ab les obligacions contretes, ab greu perjudici del fi á qu'es crearen. Una d'aquestes, cas dolorosíssim, és la Associació Protectora de l'Ensenyansa Catalana. Es avui un, demà un altre, els que van desertant de ses

rengleres, deixant molts d'ells de prestarhi son concurs y aportarhi son esforç per coses efímeres, pera enrobustir tal ó qual organisme nou que lloable fora enrobustir-lo si pràcticament contribuís, cooperanthi ab totes ses forces, á la reivindicació de nostra terra, però que les més de les voltes son petits casinets aont s'adora tal ó qual ídol, es diu mal de lo que se'n pot dir y fins de coses que deurién estar á cobert de certes insidies, per snobisme's dediquen al art de la *reventada*, cosa molt fàcil per cert y fins en alguns, per no dir en tots, fan una feina no gaire nacionalista, el burro.

A n'els bons catalanistes, á n'aquells que per damunt de tot y per tot hi posèm nostre amor á Catalunya ens dirigim: fem una petita economia en nostres gastos, qu'ab bona voluntat tot pot ferse, pera enrobustir els cabals de l'Associació Protectora de l'Ensenyansa Catalana, suplint ab nostre modest concurs á n'aquells que poden y deuen ferho y que per dissort prefereixen abandonar entitats lloables y benemèrites com la que motiva aquest article, pera anar com á tendres infants darrera d'aquells que'ls enlluernen ab actituds jamai definides y que al fi y al cap no son altres coses que mirallets pera cassar aloses. No volguem que dita entitat desapareixi, puig si lluny es el dia que gaudirèm de nostra somniada llibertat, molt més ho será encare si deixem perdre un dels signes més característics d'un poble, la llengua, negant nostre apoi á entitats quina finalitat no es altra que l'expansió de la mateixa.

FRANCISCO X. CASAS BRIZ.

FEINA

De les Vagues

Jo tinc un vigilant que no sols l'aprofito com á despertador, sino que, com á home del camp, el faig servir de barometre, y aprofitant una dita de mon mestre En Pere Aldavert, que sosté que són més aixerits y tenen criteri més propi 'ls habitants de les masies, degut á no tenir influenciat el seu pensar pels diaris y la xerrameca dels veïns, y en cambi 'ls hi lleu més la reflexió y l'experiència, també 'l faig servir d'oroscop d'esfinge de Thebas y someto á llur dita els complicats problemes de la vida ciutadana. Veïu, doncs, lo que m'ha dit a propòsit de la vaga de les *bicicletes*:

—Qué m'en diu, Peret, de la vaga dels quaters del carbó del moll?

—La tenen perduda.

—Volèu dir?

—*Vaya!* No veïeu qu'es com si demanessin que tota l'aigua qu'es poa ab bombes, sinies y altres enginys se tingues de poar per donar feina á més bracers á cops de galleda? Mirèu; quan la meua avia havia sopat, en aquet temps, prenia la filosa y ab una galleda de saliva filava un fus, y quan ne tenia prou anàvem á cal teixidor y fèiem una tela, ab cada canyamás y pallota que cuidava á esgardisarvos el cos un cop n'havíem fet camises. Quan el meu avi y 'l meu oncle, que

tenien dues recues de rucs, baixaven blat ó bé oli de l'Urgel y'n pujaven cargues de vi, no's coneixien els carros per aquells indrets de ma terra. El senyor del poble qu'era molt ric dormia en un llit de pots y bancs ab marga de palla de blat de moro, com qui més qui menys, tots per un igual. Quan á un cosí del pare 'l quintaren, serví vuit anys, y al vindrer, jo qu'era un xarric no'l coneixia; vingué ab cabells blancs, esparracat, mitj mort desde Extremadura á peu, ab els alcanços que no pujaven més de vuit ó deu duros y tres mesos de pelegrinatge.

Avui el pobre més miserable porta camises de tela ó de cutó fines, el captaire de porta en porta vesteix com un senyor d'altres temps que tenia mula y mosso de peu, el tren arrossegava càrrecs per cents de burros y ab tres dies fa'l camí qu'un hom faria en tres mesos, y ni l'avia que ja no fila ni fa mitja capta, ni els de les recues són morts de fam, ni ningú vol dormir á la palla, y voldria veurer aquets que demanen descarregar el carbó á pes de brassos, quina cara farien si un Govern absolut, agafantlos pel mot, els hi digués: Doncs are tots vosaltres seguirèu vostra escola y poarèu el safreig á galledes, viatjarèu á peu, vestirèu camises de cánem á mà, menjarèu pa de varies farines, y si una dressera vos pot escursar el camí, deixarèu mitja carga y la farèu dos cops, mes vos guardarèu del camí planer y per res seguirèu e's avenços del progrés.

Precisament son ells els enamorats del progrés, els esquiroles d'avans, qu'inmigrats al crit de grans setmanades, del pa blanc, dels fogons y aiguera, de les comunes y'l porró y de tots els avenços materials del nostre país, vingueren á disputar el mos de pa de sos antics antecessors, els vaguistes d'are.

La llàstima es que si be s'han encomanat aquets avenços materials, encare'n quedin alguns, tal volta d'arribats massa de fresc, tal volta porque ab els molts que ja són, la forsa educadora de la ciutat catalana ha perdut part de la seva influencia y que encare no s'han desvesat de dur les armotes qu'en son terror s'usen com si encare fossim al segle XV.

Peró tant se val; ab coaccions ó sense, aixó es anar contra 'l progrés y ja vos dic que no farán res de profit. També escopetjaren el tren á Badalona, també 'l Papa excomunicá 'l telégrafo y també tots reneguen del progrés que ve á tirar per terra un modo de viure, y un cop agarbellada la cosa, els aixerits muntan al tren y als altres el tren els esclafa.

No hem de trigar á veurer el vi fet en fàbriques com si fos roba, y llavors veurèu els pagesos espaterragant, els tontos, els rutinaris, mentres els aixerits se buscarán feina á les indústries que l'agombolament de sucs y brises farán neixer.

—Volèu dir qu'aixó passarà, Peret?

—Veurèu, jo no sé gaire de res, porque sinó, no fora vigilant. Jo era pagés y rajoler. Quan vingueren els carrils á Barcelona, els carros moriren y molts trossos de ferrers y de rajolers se tornaren maquinistes y fogaiers. Avui els apotecaris y els químics vos saben dir millor qu'un hom, qu'es y de qu'es fet el vi y vos parlen del coupatge, el buquet, la rectificació, la fermentació, y l'estiren, l'arronsen, l'endolceixen, el gradüen y desgradüen com volen. D'aquí á trepitjarlo, ensofrarlo y que's guardi fins á l'hora de fer-lo bullir, no hi há més qu'un pas. Doncs si allavors agafen el vi del trull, suc y brisa, y 'l porten á la fàbrica ne farán vi clar, cire ó negre, cognac, xampany, ranci, moscatell, misteles, y de la rapa potser en farán roles, y dels pinyols sabó ó tortes de menjar pel bestiar, ó farines, ó be ollis, y dels mostos quí vos diu que ab les seves trafiques no'n fassin sucres ó vins concentrats, com la llet dels pots ó el *tasajo* y el caldo de les pastilles Maggi? No comensen á véures fàbriques de vidre, de barrils, saqueries, caixes d'embalatge, tortes de pinyola y fàbriques de quatre ó cinc menes de vi á Martorell convertit ab sos cinc ponts y quatre vies de tren en un Sabadell de vi? Llavors veu-

réu els pagesos renegar y els aprenents de tintorer trobar feina de vinataires.

—Vaja, bona nit, Peret, y tantdebó que sigui profeta.

—No ho sé, però jutji si la tenen perduda, van contra'l Progrés.

MACEO.

ENGLANTINES

En aquesta secció hi publicarem poesies patriòtiques inédites y á manca d'aquestes les ja insertades que creguem millors.

INDEPENDENCIA

Per beure 'l vi qu'em donan
los ceps que jo he plantat
no 'm cal tassá daurada
ni copa de cristall:
jo mateix me'l servexo
y 'l bec sempre en mon vas.

Lo vas de que jo us parlo
ja te un bon grapat d'anys;
mos avis hi bevián,
mos nets també hi beuran.
Per honra dels de casa
jo bec sempre en mon vas.

No es pas d'or ni de plata,
de vidre ni d'estany,
qu'es fet de roca dura
perque no's trenque mai.
Mes, per humil que sia
jo bec sempre en mon vas.

Quan venen reis y reines
á seures á ma llar,
jo 'ls hi faig lloc a taula;
mes, ab lo cap ben alt,
davant de reis y reines
jo bec sempre en mon vas.

Lo vi de l'alegria
que l'amor ja ha tastat,
jo y la estimada meua
sempre 'l bevem plecats;
ella 'l beu en mos llavis
y jo 'l bec en mon vas.

Si un dia me 'l trencassen
ique Deu no ho vulla pas!
al bell peu de la bota
beuria el vi ab les mans,
y abans me matarian
que beure en cap més vas.

Jo he nat en una terra
que fa bon vi y bon blat;
també fa 'l cor del homes
de lo mellor que hi há.
Ningú hi vol res dels altres;
tothom beu en son vas.

Jo visc en una terra
ont ningú 's mor de fam;
ningú es esclau d'un amo,
tothom ho es del treball.
Qui honradament s'ho guanya
pot beure be en son vas.

Que Deu me la conserve
ma terra en santa pau
per contemplar com crexen
los ceps que hi he plantat
y beure 'l vi que 'm donguen
y beure en mon vas.

† ANICET DE PAGÉS Y DE PUIG

(Jocs florals de 1899)

Un any més!

Un any més ja hi hem afegit á la nostra vida esclava. D'un any més també ha augmentat l'esclavitud de la Patria, y per cert no s'entreuen pas enlloc els horitzons de la deslliuransa. Avui ja casi no s'en fa esment de

la nostra condició humana. No sembla sino que l'esclau s'hagi identificat ab la personalitat dominadora, perdent tota noció del seu ésser, á causa del embrutiment moral á que l'han conduit els sofriments y disbauxes de la vida.

Aquesta sembla la realitat darrerament viscuda en les noves concepcions que venen á pregonarnos els snobs de la política territorial y quals concepcions semblen encaminades á orientar definitivament els diversos agrupaments que tenen el costat definit per a major gloria y alcans del ideal col·lectiu.

Existeix en nostre moviment cert principi de causalitat qu'és ineludible sense una ben manifesta claudicació, y aquet principi'l van descartant nostres *moderns* orientadors ab subterfugis y maquiavelismes que no estem pas disposats á tolerar. Es precis que parlèm clar, ab clarividència, que no dongui lloc á interpretacions errònies; pera que aixís poguem destriar sense cap dubte els amics dels enemics, ja que'ns plau molt més la noblesa de l'enemic que planta cara, que no pas els falsos amanyagaments que venen á destruir tota l'essència de la nostra obra.

Y és d'imprescindible necessitat deslliurar ben senyaladament tots els camps de la nostra actuació; car nosaltres que sentim ab més intensitat que ningú les penes y angioixes que proporcionen les contrarietats qu'entrebanquen l'implantació del ideal que'ns acarona, no volèm pas perdre'l temps miserablement. Perque sentim tota la transcendència de les presents circumstancies favorables als nostres ideals naturalissims, ens apar un oprobí l'escorrers del temps sense un avens ben manifest en la nostra Causa. Cada anyada que transcorra és una argolla que s'aferra ab més potencia en el cor esclavitzat de la Patria, y un estigma vergonyós que cau de ple demunt de nostra rassa.

JOSEP VILÀ.

Corretgímnos

y serèm lo que devèm

L'humanitat es incorregible; els mateixos defectes de mil anys enrera subsisteixen avui ab igual intensitat, ó potser més encara.

L'home és rebel·l per naturalesa, y es inútil predicar-li que l'amor engrandeix y dignifica.

El sentiment no arrela, la virtut no és una forsa, y l'odi y la maldat vens en la lluita.

Els cors se son tornats insensibles y no senten els impulsos sempre nobles de procurar pel bé comú ajuntantse y identificantse.

Per tot veurém les mateixes passions y els mateixos vicis, que l'home arréu se manifesta igual, contradint sempre que precisament ell, en la vida animal, sigui de superior especie.

Les lluites avui día s'enclouen casi sempre en una mateixa finalitat; l'intent de poder y acaparament d'atribucions pera poguer pujar demunt dels qui sense altre enveja que poguer viure, que ja és molt, de res més es preocupen, y deixen fer als eternals envejosos de la vida.

No veurém mai un bras que noblement dirigeixi sense sentir egoisme, y sí veurém á qui's preocupa en desorientar tot lo que tingui tendència á l'armonia.

La ciencia moderna no ha assentat encare en concret, la definició exacte de la justícia humana, y no s'ha preocupat sisquera de cercar el medi més efectiu possible pera extirpar l'inconciencia brutal del home incult, pera no véurel descendir á la més denigrant posició que pugui mai descendir el sér home.

L'humanitat se queixa, y al ferho, no's recorda que tot és obra seva, y que sos clams s'han de perdre forsosament en el buit de la seva propia indiferència.

El benestar resulta una negació en la vida, que'l benestar, tant en ordre moral com material, és y ha sigut sempre un impossible; que si'l primer, l'abnegació y conformitat de

la vida sembla en alguns moments afirmar-lo, la desorientació humana és prou per aturar la pau dels cors y infiltrar en el si d'ells els sofriments més enguniosos.

Si algún cop l'humanitat sembla preocuparse, té la fatalitat de ferho divorciantse, y veurém que al moment la forma en les idees s'interposa al fondo substancial qu'empeny la tendència progressiva en el conjunt unánim de l'humanitat, que poguent tenir lo que necessita, ho desprecia, y en sofreix les conseqüencies.

Passa l'humanitat esparida per la lluita y avansa insegura pel camí escabros de les negacions y els duptes, y mai arriba al terme desitjat, com l'esperansa satisfeta.

L'odi germina fins en els cors més senzills y bondadosos, y no será aixó pessimisme, quan l'experiencia de les coses ens ho ve á demostrar ab claretat esfereidora, y envà'l bon sentit cerca imposarse, pera que la bondat de les idees sols fassi sentir amor per amanyagar la lluita.

La demagogia absorbeix les funcions naturals de la vida, pera convertirles en funcions absorvents qu'impossibiliten tot sentiment humanitari que tendeixi á l'ordenació social de la vida, pera que l'home sigui amor y no odi.

Cultura, conciencia; definició exacte pel bon régimen social y armonisador de totes les coses; heusaquí la finalitat de les lluites modernes.

Es l'home incorregible y ensemps dogmàtic, y aquets dos grans defectes l'allunyen de poguer capir, ab l'intensitat precisa, tot concepte progressiu d'idea reformadora en tots els ordres de la vida.

L'ignorancia crea l'indiferència, y l'indiferència esdevé forsosament impotencia, que redueix al home al servilisme, y el servilisme ja sabèm qu'és la expressió més baixa en les manifestacions de la vida.

AGUSTÍ PEDRET Y MIRÓ

DE CASA

La greu crisis qu'atravessa'l nostre teatre no l'hèm d'anar á cercar en lloc més sinó en la nostra indiferència, d'un quant temps ensá.

Anèm al Paralel y en tots els seus coliseus hi há una concurrència més que regular durant tota la setmana, essent el dissapte y diumenge en cada representació un plé á vessar.

Es que reuneixen millors condicions que'l clàssic Romea y el venerable Principal els altres teatres de Barcelona?

Es que les empreses compten ab més bones parts artístiques que les que actúen en els teatres del carrer de l'Hospital y el de la plassa del Teatre?

Es que no tenim autors?

No crec gens difícil contestar. Si tenim públic qu'aguanti'l *Papitu*, que s'empassi'l *Cu-cut!*, que llegeix la *Metralla*, que sostingui l'*Avant*, que s'entusiasma ab el *Renacimiento*, que col·lecciona *L'Esquella de la Torratxa* y *La Campana de Gracia*, ó qu'estigui suscrit á *La Veu de Catalunya* ó á *El Poble Catalá*, be és públic que li agrada el conreu de la nostra llengua, be és una gran part del nostre poble que pensa en catalá! Doncs aquet conjunt, aquesta gran part del poble que desd' *En Patufet* fins á *l'Il·lustració Catalana* s'expressa en catalá, ha de procurar per tots els seus medis possibles fer que tornin aquells esplendorosos temps del teatre de la terra.

Fem honor als nostres Guimerá, Iglesias, Rosinol, Burgas, Pin, Creuhet; admirém les grans facultats de la Xirgu, Morera, Baró y altres cent actrius més; encoratjém ab nostra presencia á n'els Capdevila, Tor, Barboza, So er, Goula y tot l'estol d'excelents artistes de teatre que'ls segueixen, y quan aixís ho fem, será de nou un fet l'esforç dels nostres autors, actors y empreses; al·levors podrèm dir y ben alt que'l teatre catalá, l'educador de nostres costums, el mirall de

la nostra ánima nacional no's veu entelada ab tantes adaptacions mal traduïdes. Bo és coneixer lo exótic, empró que sigui lo millor que's fassi, no un «Arseni Lupin» y d'altres més que m'abstinc d'anomenar y que contribueixen d'una manera gens lloable al perfeccionament de l'art.

Procurém tots els catalanistes, tots els catalans en general, fer acte de presencia allá aont s'hi representin obres en catalá, portémhi'l nostre granet de sorra y la deua Talla'ns ho agrairá.

SALVADOR BORRUT Y SOLER.

Homenatge á la Bandera de l'Unió Catalanista

Responent á l'atenta invitació dels joves companys de Terrassa, el prop vinent diumenge, día 15, la Comissió Executiva anirà á dita població pera l'organització d'un importantíssim acte de propaganda catalanista y al ensemps treballar pera 'l fi que la Comissió persegeix.

LLISTA DE SUSCRIPCIÓ

	Pessetes
Suma anterior.	109'55
Francisco Sabates	2
J. Massot Palmers	0'20
Joan Ramón	0'50
Francesc Vila	0'50
Josep Sala	1
Josep M. ^a Feliu	0'20
Jaume Busuldu	0'50
Federic Castells	0'50
Daniel Cardona	1
Martí Carrió	0'25
Pere Camps	1
Joaquim Rita	1
Jordi Cortada	1
Josep Jordana	1
M. Galilea	1
Josep M. ^a Graupera	1
Andreu Galcerán	1
Josep Trias	1
Manel Puig	0'50
Fidel Saburit	1
Ceferi Puig	1
Lluís Francolí	0'50
J. Grant y Sala	2
	129'20

(Seguirá).

NOTA.—Continúa oberta la suscripció en nostra Redacció.

Garbellant

FLORS ESPIRITUALS

Al Teatre Sala Imperi s'ha celebrat l'Assamblea de l'Unió Federal Nacionalista Republicana.

El President confessá que no és separatista, perque si ho fos tindria prou valor per confessarho.

L'Assamblea fa constar de la manera més clara y categórica la seva voluntat de que la Unió Federal Nacionalista Republicana entri en la Conjunció Republicana-Socialista.

No's va retirar cap catalanista.

En Ferrán Agulló y Vidal va donar al Centre Catalá d'Horta y Santa Eulària una conferència sobre'l moment polític actual.

Va dir que quedaven solsament dos camins á seguir per anar á la salvació de Catalunya: el del *Separatisme*, que l'orador reproba

enérgicament, ó el d'anar á la formació del gran partit polític espanyol que proposava en Cambó en una de les seves memorables conferencies ó be'l de treballar fins á lograr que'ls partits polítics actuals acceptin en els seus programes els principis de la nostra comunió política.

Vaja, vaja.

Per cap d'any, al Ateneu Obrer del Districte segón, en Martí y Juliá doná una conferència sobre la conducta que debían observar els elements catalanistes que prenguessin part activa en les tasques de l'Assamblea que la U. F. N. R. estava á punt de celebrar.

La conferència resultá magistral, inspiradíssima.

La Veu de Catalunya, que detalla (y li alabem el gust) fins al escrúpol les conferencies que donen els seus homes y qu'esplai ab tots els éts y uts les deliberacions de l'Assamblea de la U. F. N. R., ressenyá la del Doctor Martí, però tant de correguda y ab tan mala sort, que dita ressenya s'assembla tant ab la conferència auténtica com un ou ab una castanya.

Aixís mateix *Metralla*, del día 6 d'aquet mes, que tant remena aquella Assamblea fins al extrem de consagrarli el primer article ab el rétol «La nostra esperansa», de la Conferència del Dr. Martí no'n diu ni una paraula.

No sabèm si els de *Metralla* ho tenen privat del metge ó del amo.

No sabèm qui deu ésser l'encarregat de omplir la secció titulada «Ecos» d'*El Poble Catalá*. Sigui qui sigui, tenim de confessar ab gust, qu'es una de les seccions més ensopegades del diari nacionalista. Lo que'ns dol ab tota l'ánima, es llegirhi coses com el tros que transcribim:

«Y an aquí, entre nosaltres, no es veritat, senyors, que altres foren els destins del catalanisme y de la ciutat, si en lloc de fer jocs florals, haguessin fet ab els sports, dels punys, masses, y de les pantorrilles, un sócal potent pera que'ls cossos no's blinquesin mai?»

Per nosaltres, no; perque 'ls destins del catalanisme y de la ciutat, de no ésser els Jocs florals, foren molt més desastrosos de lo que son avui. Com també estem convenuts de que les cases del Passeig de Gracia no fan gens d'ombra á les del Passeig de Colón.

L'«Ateneu Gracienc» que sempre havia tingut la bandera catalana en el seu balcó, al adherirse á l'U. F. N. R. cregué oportú que devia ostentarne un'altra, molt semblant á la que'n Lerroux ostenta á la seva *célebre* torre dels Josepets. Fins aquí la cosa no te res de particular. Lo que sí es de dolder, que durant els dies de l'Assamblea de l'esquerra, solsament hi onejés la darrera, la que resulta una *barrija-barreja* indesxifrable. Es que ab la nostra bandera nacional se tem ferir la susceptibilitat dels assembleistes catalans?

L'Alomar va dir á l'Assamblea d'Unió Federal Nacionalista Republicana:

«Hi há dos Catalanismes, un montanyenc, esquerp; l'altre intervencionista.»

Ningú va riure, á pesar del xisto.

Retallèm de *Bages Ciutat*:

«Fa pocs dies un vell republicá d'aquesta ciutat, ens feia notar que'n Figueras, en Pi y Margall y en Figuerola, eren pobres, fóren ministres de la República espanyola y moriren pobres. Qu'en Ruiz Zorrilla era ric y s'hi torná pobre. Y are, afegia el vell democrata, els capdills del republicanisme anomenat radical, de pobres qu'eren se tornen rics.

En Lerroux, deia, era un simple mosso de redacció, anava á peu, no se sab qu'hagí tret cap rifa, no se li ha mort cap oncle ric á América, y are es accionista de grans companyies y va en automóvil propi. Jo no ho entenc aixó—ens deia nostre venerable interlocutor.

Y aviat és entès. Aquells eren republicans de debó, gent de bona fe, que donaven vida, salut y els diners que tenien, per les idees que defensaven; y els prohoms qu'avui s'anomenen a sí mateixos radicals, son tot lo contrari; ni son republicans, ni tenen bona fe y posen *salut*, a la idem dels que'ls creuen y els segueixen.»

Després d'aquesta comparansa sobra tot comentari.

Encare ha tornat a sortir allò de la feina negativa dels joves de l'«Unió Catalanista». Aquesta vegada ho ha retret un jovenet dels que pugen en plena Assamblea d'U. F. N. R., l'Albert de Quintana.

Ja fa temps sabem que'ls únics que fan feina positiva y pràctica, sobretot pràctica, són els que van darrera l'acta...

La nostra tasca arriba a ferse dolorosa, al ensemps qu'és necessaria.

Nosaltres, qu'avui voldríem enlairar els fets dels homes qu'actuen en l'esquerra catalana, com air hauríem volgut ferho ab els homes de la dreta, ens veiem privats de ferho, dolentnosen ab tota l'ànima.

De la mateixa manera qu'air ens preguntavem: és possible qu'homes com en Domech y Muntané, en Prat de la Riba y en Puig y Cadafalch creguin en la política del partit monàrquic-conservador? avui ens preguntem: com pot esser qu'homes com en Suñol (A.), en Carner y en Corominas puguin tenir fe ab els republicans espanyols?

ÚLTIMA HORA

A jutjar per les aperiencies, el paper letrouista sembla qu'està de baixa, segons noves qu'arriben de fora. A la plassa de Barcelona, qu'és aont s'ha cotisat més alt aquet paper, per are, s'aguanta. Ab tot y que corren rumors d'una bancarrota.

També's diu que si la *hecatombe's* confir-més, d'aquet paper no'n donen res.

NOVES

Diumenge prop-venent una representació de *RENAIXEMENT* se traslladarà a Terrassa pera ultimar tots els detalls a fi de realisar un ó varis actes públics que podèm augurar tindran gran transcendencia per la política de la «Unió Catalanista» y per les personalitats qu'hi pendrán part.

Acció nacionalista.—Divendres pas-sat, dia 6, el Dr. Martí y Juliá doná en el casino de Las Corts de Sarriá una conferencia sobre «El cant del Poble y la forsa de les Nacions», siguent molt aplaudit per la nombrosa concurrencia allà aplegada.

El diumenge següent, dia 8, invitat per la «Unió Democrática Nacionalista de Tarragona», el mateix Dr. Martí ne doná un'altra, en la que desenrotllá el tema «Nacionalisme y Societarisme».

El local se veia plé de persones que allà hi acudiren frisosos de capir els bells conceptes dels que anava rublert el parlament, acullit ab molts aplaudiments y del que'n donarem un extret en el pròxim número.

A n'aquestes conferencies donades pel doctor Martí y que son proba del revifament patriòtic, podèm afegirhi la que doná Na Agna Canalias, col·laboradora d'aquet periòdic, el diumenge prop-passat, en el «Museu pedagógic experimental». En la conferencia tracta de l'Historia de Catalunya, y en belles y elocuentes paraules demostrá els coneixements que de l'Historia de nostra patria posseix, aixís com també l'amor que vers ella

cova dintre son cor. La seva tasca fou coronada pels aplaudiments que arreu del local ressonaren al donar fi a la seva patriòtica conferencia.

Convindria que actes com el que doná lloc la senyoreta Canalias tinguessin imitadors, car aquest seria un medi dels més adequats pel desvetllament de nostre poble y per la consecució dels ideals qu'han d'informar nostre ésser.

En Sol y Ortega, en Vinaixa y els demés fumadors estèem de pega, car ens apujen el tabac de 15 a 25 per cent, segons les *labors*.

Aqueixes fiblades a la butxaca dels ciutadans expliquen el fenomen de que augmentant-se cada dia'ls gastos del Estat, essent més la miseria y emigrant més gent, cada dia la Hisenda liquidi sos trimestres ab *superabit*. Y... visca en Maura y visca en Canalejas!

En Mir y Miró ha emprés un viatge al estranjer a dos objectes d'interés per Barcelona.

Colocar paper del Municipi barceloní y cercar *Estrelles* més ó menos *fannés* per els Halls barcelonins; li augurèm més éxit en lo darrer qu'en lo primer, car el paper és mul-lat, y aixó ho sab tothom.

El diumenge passat tingué lloc en el local de la «Lliga Vegetariana de Catalunya» la festa del Arbre, que resultá molt lluida. Després del discurs presidencial del doctor Falp y Plana, foren executades diferentes pessas de concert y un chor infantil entoná cansóns, totes elles molt aplaudides. Ho fou també de debó el senyor Campmany per les humorístiques rondalles que contá, com sols ell sab, y que tingué de repetir no poques vegades. Els nois de les escoles de Sant Jordi executaren també exercicis de gimnasia rítmica, y per fi l'Himne vegetariá, lletra del doctor Falp y música del senyor Borrás de Palau.

La nombrosa concurrencia sortí molt satisfeta d'aquesta tan simpática festa.

El bon aculliment que *RENAIXEMENT* ha tingut ens encoratja y anima en nostra pesada tasca, y avui anuncièm gojosos a nostres protectors, suscriptors y llegidors, que molt en breu pensèm poder introduir en nostre periòdic reformes de verdadera importancia.

Oportunament cridarèm a una reunió als protectors per exposarlos el plan de reformes que tenim en estudi, a qual reunió podrán assistir els suscriptors.

La Junta Permanent de l'«Unió Catalanista» se reunirà avui dissapte, en sessió extraordinaria, pera tractar dels acorts presos en la fracassada Assamblea de l'Esquerra Catalana y determinar l'actitut que cal pendre pera evitar la perturbació que'ls esmentats acorts podríen ocasionar a la causa de Catalunya.

L'«Associació Nacionalista Catalana» posa en coneixement dels seus socis qu'ha organísat una serie de visites de carácter instructiu, la primera de les quals tindrà lloc el vinent diumenge, dia 15, en l'important Museu Pedagógic Experimental (Ample, 1, primer).

Tots els que vulguin assistirhi deurán reunir-se a les onze en punt del matí en el local de l'entitat organísadora.

El diumenge, a les cinc de la tarde, la directora del Museu Pedagógic Experimental D.ª Francisca Rovira de Forn donará una conferencia pública en dit Museu (Ample, 1, primer), sobre l'interessant tema «El tabac y els efectes degeneratius de la societat».

Aquesta conferencia l'ha motivada el regir la nova lley que apuja 'l tabac y estudiará

la manera que podria aplicarse els estalvis en be de l'ensenyansa.

El dia 9 del que són va morir don Domingo J. Sanllehy, persona qu'havia sigut Alcalde de Barcelona y actualment era president de la Societat d'Atracció de Forasters, prestant bons serveis a la nostra ciutat.

D. E. P. tan honrat ciutadà.

En el número passat, al donar compte de la rebuda d'*Art del Pagés*, déiem, per error involuntari, qu'aquesta important revista se publicava pel Institut Agrícola Catalá de Sant Isidre, y d'aixó n'hem sigut degudament advertits per Na Elisa Tobella, filla del fundador En Francisco X. Tobella, la que fa constar que continúa publicantse allà aont ho ha fet sempre, carrer de la Primpesa, 11, pral., 1.^a

ESBARJO

ANYORANÇA

En el silenci lleu de l'arpa bella
reposen somnolentes mes cançons,
anyoren unes mans acariciantes
que vulguin deslliurarles dels bordons.
Al contemplar les cordes empolcades
de llàgrimes mos parpres son remulls,
mes perque vibrin les cançons amades
anyoro la claror de vostres ulls.

AGNA CANALIAS MESTRES.

REDRÉSSAT

Ay pobreta Barcelona,
ja estás ben posada, ja!
Tos cabals, com ta corona
també se'n van a rodá.

Un aixam de gent extranya
t'aplana com un mal grá,
qu'ab forsa bruta y ab manya
els estreps t'arrabassá.

Ab rahó 'l teu plor no minva;
que pots fer sino plorá
veiente al peu de la timba
aont t'hi vas á estrellá?

Redréssat d'una vegada,
Barcelona; es hora ja!
escombra aquesta llopada
famolenca... enllá! enllá!

AMPURDANÈS DOLS.

ENSENYANSA CATALANA

En aquesta secció donarèm compte de les escoles y centres aont l'instrucció es reb en catalá.

Escola de Sta. Eularia

PERA NOYES

Fundadora

Na Francesca Valmanya de Ferrer

á carrec de distingides professores

Tasques — Dibuix — Gimnás suec — Piano

Catalá, Castellá, Francés y Esperanto

BORIA, 24 y 26

(entrada Arc de Corominas, núm. 1)

BARCELONA

PUBLICACIONS REBUDES

Revista anyal del Centre Autonomista de Dependents del Comerç y de la Industria, 1910.

El poc espai de que disposem, no'ns permet ferne un estudi com se mereix aquesta notable publicació de la Secció permanente de propaganda autonomista.

Proyecto de formación de un capital perpetuo para los inválidos del trabajo.—Premiá de Mar.

ESTABLIMENTS RECOMANATS

Destinarèm aquesta secció per anunciar les cases que usin de la llengua catalana per llurs relacions comercials.

ESTAMPERIA

RELLIGIOSA

POSTALS-CROMOS

Filomena Vilargunté

Bisbe, 4.—BARCELONA

Farmacia Ciurana

CORSA (Girona)

Panallons

Se curan usant l'*Embrocació Ciurana*. Remei infalible.

Dipositari a Barcelona: Dr. ANDREU

De venda a totes les farmacies.

1'25 ptes. l'ampolla

CORRESPONDENCIA

Elissa Tobella: Queda complascuda.—Dr. Agustí M.ª Gibert. Tarragona: Anotat protector. Rebut import de Janer a Març. Rebut també donatiu per la llassada. Mercés.—Manel: Ja era plé el número. Van les noves.—Un reconagrat: No publicuem articles de col·laboració ab pseudonim.—F. Casanovas: Ja'n parlèm.—Milá de la Serra: Mercés.—F. Pineda: L'asumpto es bó. Ens plauria que vinguessiu per la redacció els dilluns.—P. Xandri: No 'ns convé pel nostre setmanari.

RENAIXEMENT

Periòdic adherit a l'Unió Catalanista

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Plassa del Teatre 6, 1.^{or}

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Catalunya y nacions Ibèriques	1'50 ptes. trimestre
Per les demés nacions	2 " " "
Cuota de protector	minim 1 pta. al mes
Número soft	5 centims
Atrassat	10 centims

Responent a la petició formulada per varis entusiastes catalanistes, obrim una secció de propaganda pel periòdic als següents preus:

6 números	25 cts.
25 " " "	1 ptes.
50 " " "	1'75 " "
100 " " "	3'25 " "

NOTA: Aquestos números serán enviats a les persones qu'indiquin els suscriptors a n'aquesta especial secció de propaganda sempre y quan sigui fora de Barcelona y dintre la Península Ibérica.

Les suscripcions se cobrarán per avensat.

Imprempta CATALONIA.-Montesión, 23.-Barcelona